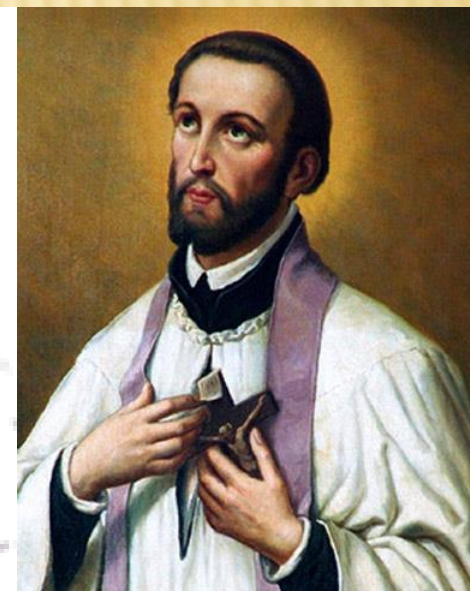

SV. FRANTIŠEK XAVÉRSKY

**PATRÓN JAPONSKA, INDIE; MISIÍ, MISIONÁROV,
NÁMORNÍKOV**

FRANTIŠEK = SLOBODNÝ

RODINNÉ ZÁZEMIE

- ✘ Narodil sa 7. apríla 1506 na zámku Javier (čít. chavier) v bývalom kráľovstve Navarra v severnom Španielsku ako najmladší z piatich detí pána de Javier.
- ✘ Rodičia pochádzali zo šľachtického rodu, čo umožňovalo ich potomkom dosiahnuť vysoké spoločenské postavenie.
- ✘ Otec bol doktorom bolonskej univerzity a zastával funkciu predsedu kráľovskej rady. Zomrel však, keď mal najmladší syn ešte len deväť rokov.

CHARAKTER A VZDELANIE

- ✘ František mal živú až ohnivú povahu a pritom nadpriemerné rozumové schopnosti. Tieto vlohy spolu s vrodenuou eleganciou mu poskytovali možnosti na veľkú životnú kariéru.
- ✘ Po získaní základného vzdelania v Navarre odišiel ako 19-ročný do najvýznamnejšieho strediska vtedajšej európskej kultúry – do Paríža. Na tamojšej univerzite získal r. 1530 akademický titul „magister artium” - doktorát filozofie.

SPOLOČNÍCI

- ✘ Na jeseň roku 1530 začal vyučovať filozofiu na kolégiu Dormans-Beauvais.
- ✘ Počas štúdia sa mladý Navarrčan zoznámil s Petrom Favrom, s ktorým býval od r. 1526 spoločne v kolégiu sv. Barbory.
- ✘ Na jeseň r. 1529 sa k nim prisťahoval 38-ročný krívajúci invalid Ignác Loyolský.

IGNÁC LOYOLSKÝ

- ✘ S Františkom ho spájala tá istá národnosť, a teda aj tá istá materská reč, ako aj šľachtický pôvod. Napriek tomu si však spočiatku nerozumeli.
- ✘ František očividne pohrdal skrachovaným loyolským rytierom a jeho správaním, ktoré v Xavérových očiach robilo hanbu šľachtickému stavu.

SEBAVEDOMIE

- ✘ Mladý Xavér nebol zlý, ale priveľmi si zakladal na svojom šľachtickom pôvode, ako aj na obdivuhodných telesných i duševných schopnostiach.
- ✘ Jeho sebavedomie nešlo spolu s jeho finančnými možnosťami. Z xavérskeho zámku síce prichádzali z času na čas peňažné príspevky, ale tie ledva stačili na výdavky, najmä keď mladého navarrského šľachtica lákala veselá, ale nie vždy príkladná spoločnosť.

PROFESOR

- ✘ Situáciu nezlepšila ani Františkova profesorská kariéra. Príjmy profesorov záviseli totiž od množstva poslucháčov. A tých si musel iba postupne získať.
- ✘ Okrem toho musel vystupovať primerane svojmu stavu, čo sa nezaobišlo bez patričných výdavkov.
- ✘ Podobne ako iní profesori aj František mal pomocníka, sluhu. Bol ním navarrský študent Miguel Landívar, ktorý sa rád s pánom zúčastňoval na veselých večierkoch v pochybnej spoločnosti.

„ČO OSOŽÍ ČLOVEKovi, KEBY AJ CELÝ SVET ZÍSKAL, ALE SVOJEJ DUŠI BY UŠKODIL?!“ (MT 16,26)

- ✘ A keď jeho pán neskôr pod Loyolovým vplyvom zmenil život, Miguel chcel nábožného „zvodcu“ zabiť.
- ✘ Xavér istý čas utekal pred Ignácom. Ten však vybadal vo Františkovi mimoriadny charakter a chcel ho získať pre Božiu vec. Pritom mu diskkrétne získaval poslucháčov a občas ho priamo podporil peniazmi. Nechcel si ho „kúpiť“.

ĽAHOSTAJNOSŤ FRANTIŠKOVÝCH PRÍBUZNÝCH SA STALA NÁSTROJOM BOŽEJ PROZRETEL'NOSTI.

- ✘ František sa usiloval zabezpečiť si existenciu aj iným spôsobom.
- ✘ Vo februári 1531 požiadal svojich príbuzných, aby mu zaobstarali cisárske osvedčenie o tom, že je šľachtic so všetkými právami a výsadami španielskej šľachty. Tak by mal prístup k výnosnejším úradom a vyšším hodnostiam.
- ✘ Z Navarry však dlho neprichádzalo žiadané osvedčenie.

V LETE 1533 BOL UŽ OCHOTNÝ OPUSTIŤ VŠETKO, NA ČOM SI DOTERAZ ZAKLADAL.

- ✘ Nádejný potomok xavérskeho rodu sa pod Ignácovým vplyvom začal pozerať na svoj život z hľadiska Božej oslavy a spásy nesmrteľných duší, vrátane svojej.
- ✘ Ignác a jeho spoločníci ho prehovorili, aby v akademickom roku 1533–1534 ešte vyučoval.
- ✘ 15. augusta 1534 bol František medzi tými, ktorí sa spolu s Ignácom Loyolským v kaplnke sv. Dionýza na parížskom vršku Montmartre sľubom zaviazali, že pôjdu do Svätej zeme a tam budú apoštolovať v evanjeliovej chudobe a čistote.

NA JESEN 1534 SI FRANTISEK UROBIL POD IGNÁCOVÝM VEDENÍM DUCHOVNÉ CVIČENIA, KTORÝMI SPEČATIL SVOJE ĎALŠIE ŽIVOTNÉ SMEROVANIE.

- ✘ Ak sa im nepodarí dostať sa do Palestíny, dajú sa k dispozícii Kristovmu nástupcovi na zemi – rímskemu pápežovi.
- ✘ Svoju veľkodušnosť prejavil hrdinskými skutkami pokánia, ktoré hraničili s nerozumnosťou a vážne ohrozovali jeho zdravie.
- ✘ Ale napokon sa všetko šťastne skončilo.

KŇAZSTVO

- ✘ Keď sa príbuzní dozvedeli o Františkovej zmene, ktorá nespĺňala ich predstavy a očakávania, rýchlo mu poslali osvedčenie, ktoré si kedysi žiadal. Ale teraz už bolo bezpredmetné.
- ✘ Roky 1535 – 1536 venoval František štúdiu teológie.
- ✘ Potom sa podľa sľubu z augusta 1534 vydal aj so spoločníkmi na cestu do Benátok, kde boli všetci (okrem najmladšieho Salmeróna) v júni 1537 vysvätení za kňazov.

SLUŽBA CHORÝM

- ✘ Pri pobyte v Benátkach býval František s Ignácom Loyolským v nemocnici „nevyliciteľných“, kde pomáhali v službe ťažko chorých.
- ✘ Syn xavérskeho šľachticov cítil spočiatku veľký odpor pri ošetrovaní ťažko postihnutých, ale silou vôle a svojho zasvätenia vedel vykonať aj hrdinské skutky obetavosti a sebazaprenia.

PÔSOBENIE V RÍME

- ✘ Keďže pre napätie medzi Benátkami a Turkami nebolo možné v tom roku odplávať do Svätej zeme, František a ostatní členovia skupiny sa rozišli po severotalianskych univerzitných mestách, kde s úspechom kázali a poskytovali iné duchovné služby.
- ✘ V apríli 1538 sa zišli všetci spoločníci Ignáca Loyolského v Ríme, kde popri apoštolskej a charitatívnej činnosti spolupracovali so svojim duchovným vodcom na konečnom programe ďalšieho spoločného života.

SPOLOČNOSŤ JEŽIŠOVA

- ✘ Vznikla jezuitská rehoľa nazvaná Spoločnosť Ježišova.
- ✘ Schválil ju pápež Pavol III. v septembri 1539 ústne a o rok neskôr aj písomne bulou *Regimini militantis Ecclesiae*.
- ✘ Avšak záujem o prácu novej rehole sa prejavil ešte prv ako bola schválená.

POVOLANIE - INDICKÉ MISIE

- ✘ Tak portugalský kráľ Ján III. požiadal na začiatku roku 1540 Ignáca Loyolského, aby mu uvoľnil niektorých svojich spoločníkov do indických misií, kde mali Portugalci svoje državy.
- ✘ So súhlasom pápeža Pavla III. Ignác vybral na túto úlohu Portugalca Šimona Rodriguesa a Františka Xavérskeho.

PÔSOBENIE V PORTUGALSKU

- ✘ Nádejní misionári odišli z Ríma v marci 1540 a do Portugalska prišli v júni, keď už lode do Indie toho roku odplávali.
- ✘ Na ďalšiu výpravu bolo treba čakať rok.
- ✘ Za ten čas misionári účinkovali v Portugalsku, a to tak úspešne, že kráľ si ponechal Rodriguesa natrvalo v Portugalsku.

ODCHOD DO INDIE

- ✘ Do Indie odchádzal v apríli 1541 František Xavérsky s dvoma novými spolubratmi.
- ✘ Pre prácu v misiách dostal František široké právomoci a hodnosť apoštolského nuncia.
- ✘ No navonok sa nelíšil od iných jednoduchých kňazov.
- ✘ Vždy dôsledne zachovával chudobu, ktorú sľuboval ako rehoľník.

NÁROČNÁ CESTA

- ✘ Cesta okolo Afriky trvala trinásť mesiacov a bola veľmi dramatická. Do Goy, hlavného mesta portugalských kolónií v Indii, prišli 5. mája 1542.
- ✘ Dlhá cesta loďou, ako aj zastávky v Mozambiku a na ostrove Sokotre boli akýmsi úvodom do Františkovho misionárskeho účinkovania na Ďalekom východe. K tomuto účinkovaniu patrili výčiny tropického počasia, poskytovanie pomoci chorým a zomierajúcim, privádzanie kresťanov k príkladnejšiemu životu a poučovanie pohanov o pravdách kresťanskej viery.

MESTO GOA

- ✘ Mesto Goa na západnom indickom pobreží bolo občianskou i cirkevnou metropolou portugalských kolónií na Ďalekom východe.
- ✘ Spočiatku mal František z tohto mesta dobrý dojem: videl kostoly, kláštory a rozličné vonkajšie prejavy nábožnosti. Ale keď sa bližšie zoznámil s tamojším každodenným životom, bol prekvapený mravnou nízkosťou európskych kolonizátorov a všestrannou biedou domorodcov.

REFORMOVANIE MESTA GOA

- ✘ František začal reformovaním mesta Goa, kde žilo mnoho portugalských katolíkov známych svojou krutosťou voči otrokom, konkubinátom a nezáujmom o chudobu.
- ✘ Svojím príkladom kompenzoval očividnú zradu Krista a Cirkvi, ktorú robili zlí kresťania.
- ✘ Mal obrovský úspech medzi nižšou kastou, ale takmer žiaden u brahmanov.

ŽIVOT A SLUŽBA V MESTE

- ✘ Povzbudzoval miestnych duchovných k väčšej horlivosti v osobnom živote i duchovnej službe a sám sa im usiloval dať čo najlepší príklad.
- ✘ Navštevoval chudobných, chorých a väzňov a snažil sa im pomôcť. Veľa času venoval vyučovaniu detí a dospelých v kresťanskej viere.
- ✘ Keď v civilizačnom a duchovnom centre bola taká situácia, František si ľahko mohol domyslieť, že v odľahlých častiach tejto veľkej krajiny je situácia omnoho horšia.

JUŽNÁ INDIA

- ✘ Dozvedel sa, že na Rybárskom pobreží v južnej Indii žili tisíce pokrstených bez akejkoľvek duchovnej pomoci. Asi 20 tisíc sa ich dalo pokrstiť osem rokov predtým, keď ich Portugalci ochránili pred nájazdmi moslimov. Potom však ostali ponechaní sami na seba.
- ✘ Keď sa Františkovi v septembri 1542 naskytla možnosť, odplával do južnej Indie. Tam sa začala jeho veľká misia, ktorá mu zaslúžila meno apoštola Ďalekého východu.

VYUČOVANIE PRAVDÁM VIERY

- ✘ Medzi primitívnymi rybármi a lovcami perál na juhovýchodnom indickom pobreží František zistil, že tamojší domorodí „kresťania” vedia o svojom kresťanstve iba to, že sú pokrstení.
- ✘ Preto najprv s pomocou tlmočníkov preložil najdôležitejšie modlitby, vyznanie viery a katechizmové poučky do tamojšieho jazyka.

BOŽÍ MUŽ A DIVOTVORCA

- ✘ A potom sa v tropickej horúčave vydal na cestu od osady k osade ako kňaz, učiteľ, lekár, sudca a neraz aj ako smelý obranca utláčaných proti svojvôli pohanských kráľov a kresťanských kolonizátorov.
- ✘ Na viacerých miestach založil školy, vybudoval kostoly a po patričnej príprave pokrstil tisíce dospelých i detí. Okrem juhovýchodného pobrežia pôsobil aj na ostrove Manar a na juhozápadnom pobreží v Travancore, kde pokrstil vyše 10 tisíc rybárov.
- ✘ Prorocky smelé vystupovanie a mimoriadne uzdravenia, ktoré sprevádzali jeho účinkovanie, mu získali povest' Božieho muža a divotvorcu.

MÁLO MISIONÁROV

- ✘ Františkove nadľudské výkony ani zd'aleka nestačili na zvládnutie čo len základných úloh v nezmernej misii. Preto neúnavne volal pomocníkov z Indie aj z Európy.
- ✘ Postupne prichádzali, ale bolo ich málo na také veľké misijné pole.
- ✘ V januári 1544 poslal do Európy rozhorčený list, v ktorom okrem iného písal: „Mnohí sa tu nestanú kresťanmi iba preto, lebo chýbajú hlásatelia evanjelia. Často mi príde myšlienka ísť do vašich škôl, najmä na parížsku univerzitu, a tam na Sorbone ako bez rozumu privolávať tým, čo majú viac vedy ako dobrej vôle: Koľko duší ide do zatratenia namiesto do spásy vašou nedbanlivosťou!” List vyvolal veľkú ozvenu a v nejednom mladom mužovi zapálil misijné povolanie.

ĎALEJ NA VÝCHOD

- ✘ Medzitým sa Xavér dozvedel od istého Portugalca, že dvaja králi v Makassare na ostrove Celebes sa zaujímali o kňazov, ktorí by poučili ich ľud v kresťanskej viere a pokrstili ho.
- ✘ František dlho nerozmýšľal. Misii v južnej Indii dal dvojročným účinkovaním solídne základy. Ponechal v nej svojich pomocníkov, aby pokračovali v misijnom diele. A on sa v auguste 1545 vydal ďalej na východ.

NA MALAJSKOM POLOSTROVE

- ✘ Na konci septembra pristál v meste Malake na Malajskom polostrove.
- ✘ Tam sa dozvedel, že už akýsi kňaz šiel do Makassaru.
- ✘ Preto ostal do konca roka v Malake, kde účinkoval medzi kresťanmi i pohanmi a pripravoval sa odcestovať na vzdialené ostrovy Moluky.

NEVZDÁVAL SA ANI V ŤAŽKOSTIACH

- ✘ Na Nový rok 1546 sa vydal na cestu, tritisíc kilometrov na východ.
- ✘ Vyše roka pôsobil na Molukách v portugalských posádkach i medzi domorodými obyvateľmi. Tri mesiace účinkoval medzi ľudožrútmi na ostrovoch Moro, kde bol vo dne v noci v nebezpečenstve smrti.
- ✘ Misionára, ktorý sa tam pokúšal pracovať pred ním, zabili. Františka neodstrašovalo nebezpečenstvo; iba sa tým viac odovzdal do rúk Božej prozreteľnosti.
- ✘ Vo dne pracoval, v noci sa modlil. Napokon dosiahol obdivuhodné úspechy, o ktorých s radosťou písal svojmu predstavenému do Ríma.

NÁVRAT DO MALAKY

- ✘ V júni 1547 sa František vrátil do Malaky, odkiaľ poslal troch misionárov na Moluky, aby tom pokračovali v jeho práci.
- ✘ Potom sa venoval dušpastierskej práci v tomto prístave, ktorý bol dôležitým oporným bodom a bránou na Ďaleký východ.

JAPONSKO

- ✘ V decembri roku 1547 mu istý známy kapitán lode predstavil troch Japoncov.
- ✘ Bol to muž menom Anjiro (Anžiro) s dvoma sluhami. Muž v Japonsku kohosi zabil a utekal pred pomstou.
- ✘ Európania objavili Japonsko iba niekoľko rokov predtým.

PRÍPRAVA NA CESTU DO JAPONSKA

- ✘ Z Anjirovho a kapitánovho rozprávania František vyrozumel, že Japonci sú kultúrne vyspelí a doteraz nič nepočuli o kresťanstve.
- ✘ Xavér to pochopil ako dôležitú výzvu pre svoje misionárske zámery. Rozhodol sa, že ta pôjde.
- ✘ Len sa chcel čo najlepšie pripraviť na toto dôležité podujatie.
- ✘ Najprv sa odobral do Goy, aby zaevidoval všetky novosti z Európy a aby usporiadal a zabezpečil doteraz vykonanú misijnú prácu v tejto časti sveta.

MISIJNÉ DOMY

- ✘ S pomocou portugalského miestodržiteľa a spolubratov, ktorí medzitým prišli z Európy alebo vstúpili do rehole v Indii, založil rehoľné domy a misijné stanice v Perzii, Indii, Malajsku a na Molukách.

POKRSTENIE TROCH JAPONCOV

- ✘ Medzitým sa traja Japonci dôkladne oboznámili s kresťanskou vierou a na Turíce v máji 1548 prijali z rúk goánskeho biskupa krst. Anjiro dostal meno Pavol, kým jeho spoločníci prijali kresťanské mená Ján a Anton.
- ✘ Anjiro-Pavol pomohol Františkovi pripraviť najdôležitejšie modlitby a katechizmové otázky v japonskej reči. Konečne na Kvetnú nedeľu 14. apríla 1549 sa vydali na ďalekú cestu.

VÝPRAVA DO JAPONSKA

- ✘ Františka Xavérskeho sprevádzal okrem troch Japoncov jezuitský kňaz Cosmas de Torres a rehoľný brat Juan Fernandez.
- ✘ Výprava niesla so sebou odporúčajúce listy od portugalského miestodržiteľa a bohaté dary pre veľmožov v neznámej krajine.
- ✘ Portugalská loď však priviezla misionárov iba do Malaky. Odtiaľ sa im podarilo dostať ďalej len na menšej čínskej lodici.

V KAGOŠIME

- ✘ Konečne na sviatok Nanebovzatia Panny Márie pristáli v meste Kagošime na ostrove Kjúšú, odkiaľ pochádzal Anjiro-Pavol.
- ✘ Miestny knieža, daimyo, prijal Františka a jeho spoločníkov priateľsky.
- ✘ A kým sa misionári zaúčali do japonskej reči, Anjiro získal pre kresťanstvo vyše sto svojich príbuzných a známych.
- ✘ Okrem toho v krátkom čase prijali krst aj členovia niektorých významných rodín.
- ✘ František bol spokojný s takýmto začiatkom misie a robil si veľké plány do budúcnosti.

POCHVALNÝ LIST DO INDIE

- ✘ V novembri 1549 poslal do Indie list, v ktorom vysoko hodnotil Japoncov: „Japonci sú najlepší doteraz objavený národ a myslím, že medzi pohanmi neobjavíme iný, ktorý by ich prevýšil.”
- ✘ Pokojné ovzdušie však netrvalo dlho.
- ✘ Budhistickí mnísi, bonzovia, popudzovali daimya proti misionárom a ten zakázal ďalšie šírenie kresťanstva.

KJÓTO

- ✘ František sa rozhodol ísť do hlavného mesta celej ostrovnej ríše Miyaka (terajšie Kjóto) k jej najvyššiemu vládrovi, cisárovi, aby ho získal pre kresťanstvo, alebo aspoň aby dosiahol jeho ochranu a pomoc.
- ✘ Malý sprievod sa vydal na cestu koncom leta 1550.
- ✘ Cesta na sever do hlavného mesta viedla cez viaceré kniežatstvá, kde sa miestni vládrovi správali voči misionárom zdržanlivo.

HIRADO

- ✘ Iba v kniežatstve Hirado sa stretli s väčším pohostinstvom a porozumením.
- ✘ V krátkom čase tam mohli pokrstiť vyše sto ľudí. Tam si aj odložili dary určené pre panovníka, ktoré však nechceli brať na obťažnú a neistú cestu.
- ✘ Konečne po rozličných útrapách, zapríčinených z veľkej časti drsným zimným počasím, sa František dostal v januári 1551 do hlavného mesta. Ale tam zažil veľké sklamanie.

OBČIANSKA VOJNA

- ✘ Práve v tom čase vypukla občianska vojna.
- ✘ Šogun, hlavný veliteľ a hlavný úradník v jednej osobe, musel utiecť a bezmocný cisár bol zavretý vo svojom paláci.
- ✘ František ho chcel aj tak navštíviť, ale chudobného a ošarpaného cudzinca k nemu nepustili.
- ✘ Podobne pochodil aj v kláštornej univerzite.
- ✘ Nezlomný misionár sa však nevzdal a rozhodol sa postupovať iným spôsobom.

DAIMYO VPLYVNEJŠÍ AKO CISÁR

- ✘ Videl, že daimyo v Jamaguči, ktorého predtým navštívil, je oveľa vplyvnejší ako cisár v hlavnom meste.
- ✘ Preto sa k nemu vrátil, no tento raz slávnostne oblečený, s odporúčajúcim listom indického miestodržiteľa a s bohatými darmi, ktoré si vyzdvihol v Hiradu.
- ✘ Daimyo odložil predošlú zdržanlivosť a ochotne dovolil misionárom kázať.
- ✘ Dokonca im ponúkol na ubytovanie prázdny budhistický kláštor.

FRANTIŠKOVA MÚDROST

- ✘ František sa však neuspokojil iba s kázaním. Nadviazal styky s predstaviteľmi japonskej vedy a viedol s nimi celé týždne vášnivé diskusie. Japonskí mudrci boli ohromení Xavérovými vedomosťami a viacerí ho požiadali o krst.
- ✘ Čoskoro vznikla kresťanská obec s vyše 500 veriacimi, medzi ktorými boli aj niektorí samurajovia, príslušníci nižšej vojenskej šľachty.
- ✘ Xavérova povesť sa rozšírila až za hranice jamagučského kniežatstva. Daimyo z Bungo oňho prejavil záujem a pozval ho na svoje územie. František nechal v Jamaguči svojho spoločníka pátra Torresa a sám odišiel do kniežatstva Bungo.

DAIMYO SA STAL KREŠŤANOM

- ✘ S vládárovou podporou začal pekne pôsobiť, ale o krátky čas musel odcestovať do Indie, kam ho volali súrne záležitosti. Keď odchádzal, Japonsko už malo 2000 veriacich.
- ✘ Daimyo prosil Františka, aby mu poslal misionárov a sám mu dal za sprievodcu svojho vyslanca, ktorý mal uzavrieť s portugalským miestodržiteľom v Indii zmluvu o priateľstve.
- ✘ Daimyo sa neskôr stal kresťanom a na Xavérovu počesť prijal krstné meno František.

INDICKÁ MISIA = REHOĽNÁ PROVINCIA

- ✘ Koncom januára 1552 prišiel František do Goy. Už predtým pri zastávke v Malake mu odovzdali list z Ríma, ktorým Ignác Loyolský ako najvyšší predstavený rehole povýšil indickú misiu na rehoľnú provinciu a Xavéra vymenoval za jej predstaveného.
- ✘ František sa zdržal v Goe dva a pol mesiaca. Tento čas venoval reorganizácii misií a vybavovaniu listov do Európy a na misijné stanice.
- ✘ Z Európy nástoľčivo prosil vedecky dobre pripravených spolubratov pre japonské univerzity.

PRÍPRAVA ČÍNSKEJ MISIE

- ✘ Neúnavný misionár mal však v Goe ešte jednu starosť, a to prípravu čínskej misie.
- ✘ V Japonsku sa totiž viackrát stretol s otázkou: „Ako môže byť tvoje náboženstvo pravé, keď ho v Číne nepoznajú?” Vtedy si uvedomil, že Čína napriek svojej uzavretosti je kultúrnou veľmocou, na ktorú sa s obdivom pozerajú ostatné národy Ďalekého východu.
- ✘ Preto prijatie kresťanstva touto veľkou krajinou by priaznivo ovplyvnilo aj ostatnú misionársku činnosť v Ázii.

ČÍNA

- ✘ Lenže Čína zakazovala Európanom pod najťažšími trestami prístup na svoje územie.
- ✘ Niekoľko odvážnych Portugalcov sa takto dostalo do odstrašujúceho čínskeho väzenia. Portugalský miestodržiteľ v Indii pripravoval úradnú delegáciu, ktorá mala cestovať do Číny, aby tam rokovala o prepustení väzňov.
- ✘ František chcel využiť túto príležitosť, aby sa ako člen delegácie dostal do tejto uzavretej krajiny.

URČENIE ZÁSTUPCU V MISIÁCH

- ✘ Aby tým neutrpela organizácia ostatných jemu zverených misií, v Goe určil svojho zástupcu v osobe úspešného misionára Gašpara Berzeho.
- ✘ 17. apríla 1552 sa delegácia vydala na cestu.
- ✘ Viedol ju portugalský obchodník s funkciou vyslanca Diego Pereira.
- ✘ K výprave sa pripojil po skončení svojho poslania aj vyslanec daimya z Bunga, ktorý v Goe prijal krst a teraz sa vracal do Japonska.
- ✘ Od ostatných sa oddelil v Malake, kde mu Xavér dal troch kňazov pre japonskú misiu.

PORTUGALSKÁ LOĎ

- ✘ Zastávka v Malake však znamenala osudnú zmenu vo Františkovom pláne.
- ✘ Portugalský veliteľ morskej plavby zakázal (údajne zo žiarlivosti) delegácii Diega Pereiru pokračovať v ceste do Číny.
- ✘ Darmo mu Pereira i misionár vysvetľovali dôležitosť tejto cesty a prosili ho.
- ✘ Ďalej mohol na portugalskej lodi cestovať iba Xavér sprevádzaný čínskym katechétom Antoniom a jedným indickým pomocníkom.

KLAMSTVO ČÍŇANA

- ✘ Po dlhej dobrodružnej plavbe ich loď vysadila na ostrove Sancian (Sančuan) pri čínskom pobreží v blízkosti prístavu Kantonu.
- ✘ Na ostrov prichádzali člny čínskych obchodníkov, ktorí si tam s Portugalcami vymieňali tovar.
- ✘ Ale žiadny z nich nechcel vziať Františka na čínsku pevninu. Napokon jeden za odmenu sľúbil, že ešte raz príde, vezme misionára a vyloží ho pred bránami Kantonu. No Číňan neprichádzal.

FRANTIŠKOVA SMRŤ

- ✘ V chladnom a vlhkom počasí na konci novembra prepadla Františka zimnica.
- ✘ Niekoľko dní ležal v biednej chatrči, kde zápasil s horúčkami, často strácal vedomie, až napokon v noci z 2. na 3. decembra 1552 zomrel.
- ✘ Námorníci portugalskej lode ho pochovali na ostrove. Jeho telo zasypali vápnom, aby sa čím skôr rozložilo.
- ✘ Neskôr chceli jeho pozostatky previezť do Goy.

VZŤAH IGNÁCA A FRANTIŠKA

- ✘ Pri vtedajšom zdĺhavom poštovom styku najvyšší Xavérov predstavený Ignác Loyolský nemohol sledovať zakončenie jeho misionárskej drámy.
- ✘ Obidvaja muži boli od chvíle svojho zblíženia v Paríži zapálení pre tú istú Božiu vec.
- ✘ František bol bezvýhradne oddaný Ignácovi a ten zase obdivoval bezpríkladnú misionársku horlivosť svojho vzdialeného spolubrata.

INÝ POHĽAD NA FRANTIŠKOVU MISIU

- ✘ No postupom času sa jeho predstavy o misionárskom diele na Ďalekom východe začal líšiť od Xavérových.
- ✘ Vyjadril to v listoch, ktorými pozýval Františka aspoň na čas do Európy, aby mohol s ním zosúladiť smelé misijné plány a aby s jeho spoluprácou mohol v Európe lepšie zorganizovať pomoc pre d'aleké misie.

NESKORÝ LIST IGNÁCA FRANTIŠKOVI

- ✘ Keď však nedostával odpoveď na svoje listy, pristúpil napokon k najvyššej forme rozkazu, aká sa iba málokedy uskutočnila v dejinách rehole.
- ✘ V liste datovanom 28. júna 1553 písal okrem iného Františkovi: „Hoci pokladáte za správne, keď sa sám odoberiete do Číny, kam máte v úmysle ísť, ak Vám v tom nezabránia povinnosti v Indii, s presvedčením, že Vás vedie večná múdrosť, predsa nakoľko sa tu dá vidieť, myslím, že Bohu, nášmu Pánovi, preukážete väčšiu službu, keď Vy ostanete v Indii a pošlete iných, aby urobili to, čo by ste chceli urobiť Vy. Takto by sa na viacerých miestach uskutočnilo to, čo by ste Vy urobili iba na jednom mieste. Ba hľadiac na väčšiu Božiu službu a na väčšiu pomoc dušiam v tých krajoch, ktorých dobro tak veľmi závisí od Portugalska, rozhodol som sa nariadiť Vám v mene svätej poslušnosti, aby ste sa medzi toľkými možnými cestami podujali na tú, čo vedie do Portugalska, a to pri prvej vhodnej príležitosti. Nariadujem Vám to v mene Ježiša Krista, nášho Pána, hoci Vás nevolám preto, aby ste tu ostali, ale aby ste sa čoskoro vrátili do Indie...”
- ✘ František neposlúchol tento vážny rozkaz, a to jednoducho preto, lebo keď ho Ignác Loyolský písal, František bol už pol roka mŕtvy.

FRANTIŠKOVE POZOSTATKY

- ✘ Keď napokon portugalskí námorníci prišli previezť Xavérove telesné pozostatky, s prekvapením zistili, že telo odvážneho misionára sa vápnom nerozložilo, ale ostalo neporušené.
- ✘ Pred Veľkou nocou 1554 ho dopravili do Goy, kde ho pochovali v jezuitskom kostole. Iba pravú ruku oddelili a previezli do Ríma, kde ju v roku 1615 uložili do osobitného relikviára v kostole Al Gesù.
- ✘ Telo bolo po mnohé roky zachované v neporušenom stave ako objekt ľudových pútí.
- ✘ Úcta veľkého misionára sa po jeho smrti rýchlo rozšírila po celej Cirkvi.

SVÄTÝ, PATRÓN, NEBESKÝ OCHRANCA

- ✘ Pápež Pavol V. ho 25.10.1619 vyhlásil za blahoslaveného a pápež Gregor XV. - 12.3.1622 za svätého.
- ✘ V r. 1784 bol sv. František Xavérsky vyhlásený za patróna Ďalekého východu a r. 1904 za nebeského ochrancu Diela šírenia viery.
- ✘ Napokon v r. 1927 ho pápež Pius XI. spolu so sv. Teréziou z Lisieux vyhlásil za patróna všetkých misií.

ÚCTA

- ✘ O rozšírenej úcte sv. Františka Xavérskeho svedčia početné rehoľné, misijné a iné cirkevné ustanovizne, školy, chrámy, ktoré nesú meno tohto svätca a uctieujú si ho ako svojho osobitného ochrancu v rôznych častiach sveta.
- ✘ Zachovala sa mnohozväzková korešpondencia.
- ✘ Jeho pamiatka sa v rímskokatolíckej cirkvi pripomína 3.decembra.

ZDROJE:

- ✘ *Svätí a blahoslavení jezuitskej rehole*, Rajmund Ondruš SJ, Dobrá kniha Trnava, 2002.
- ✘ *Oxfordský lexikón svätcov*
- ✘ *František Xaverský (1506–1552). Výběr z korespondence jezuitského misionáře Dálného Východu*. Velehrad: Refugium, 2005. ISBN- 80-86715-34-5.